UN CONTE CADA... QUAN RAJA!

Jordi Bressols, "ex" suïcida

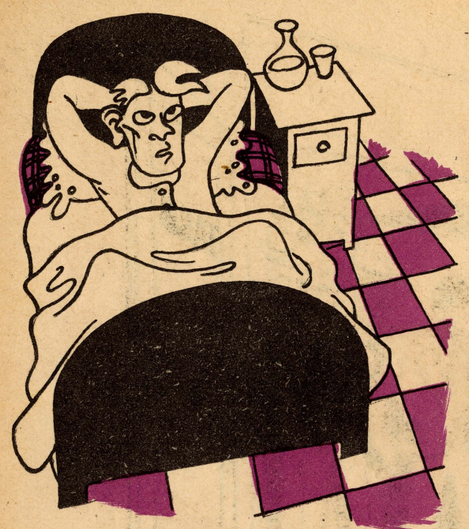

Jordi Bressols s'estava al llit en la terrible disjuntiva de no poder dormir i no poder llevar-se.

Patia una profunda crisi de desmoralització i de desvaloració total de totes les ganes de viure.

El llit... petit i mal vestit, li donava un escalf intrascendent semblant a aquella mica insuficient d'escalf que ens donen les dones que no ens estimen prou, i malgrat tot Jordi Bressols es trobava prou acollit per no sentir cap temptació de llevar-se.

No podia dormir perquè li barrinaven les més negres idees d'ineptitud i de manca d'adaptació i un munt de petits problemes i de petites misèries sense prou grandesa tràgica ni massa esperit grotesc. No podia dormir perquè de tant estar-se al llit havia exhaurit la son i... no podia llevar-se.

Tenia mandra, una mandra espessa, amb un regust de cigrons mal cuits.

Fora del llit, per altra banda, no tenia tampoc gran cosa a fer.

Només podia encetar preocupacions i necessitats pràctiques males de compartir amb ningú, ni de portar-les a coll-i-be pels carrers plens de sol i d'escombraries, atrafegats en una tasca que, si més no, omplia una setmanada i justificava unes vides humils.

—Ah! —pensava Jordi—, si jo pogués ésser escombriaire almenys!

Però Jordi era Perit Mercantil Diplomat i... francament, què dirien!

No, no podia ésser escombriaire... ni podia ésser res.

No trobava res a fer i el que trobava que era poc i dolent no esqueia mai a un home com ell, que era Perit Mercantil i a qui encara fiaven els altres.

I així, sense sortir del llit, se li anaven ficant al llit aquelles preocupacions que ell defugia per no llevar-se i que el feien no llevar-se per no trobar-les i afrontar-les.

Amb elles li venien al llit els sorolls dels carrers i els cantars dels desllunats.

Tota una tempesta de núvols de fregall i trons de Maries de la O.

Era la vida i ell l'escoltava des del llit sense rancúnia, ni sense cap afany, no ja de venjar-se, sinó que ni tan sols de decidir-se a viure-la.

Després, amb un sentit de cercle viciós de cadena tancada, ell sentia sense vergonya ni plaer com quan anava fent-se nit a ell al llit se li anava fent de dia i li venien unes ganes irresistibles de llevar-se i d'anar pel món vagant per les ribes del món mateix i de totes les vides dels altres.

Estava parat, pobre i carregat de petits desenganys.

Un dia es va llevar decidit a matar-se, decidit a suïcidar-se que era, a fi de comptes, la menor quantitat de matar-se que ell concebia.

A desgrat de tot, però, sentia que era aquell dia nefast, l'únic dia que s'havia llevat amb un afany que li omplia totes les hores.

Aquell dia, en deixar el llit com un motlle fred del seu cos jove i oblidat de tots els esforços, va sentir per primera vegada en la seva vida el plaer de viure.

Però, era ben bé el plaer de viure?

Com podia ésser així si estava decidit a matar-se?

O, és que no estava prou decidit per al suïcidi, després que havia acariciat tant de temps aquesta morbosa idea?

Sí, sí! Jordi estava ben decidit a suïcidar-se, i per a no demorar més unes reflexions que podien malaguanyar el seu bell propòsit, es decidí a fer allò primer que fan tots els suïcides.

Jordi Bressols es posà a escriure al jutge de guàrdia.

Es aquella carta que es fa per tal que el jutge no culpi ningú de la mort del suïcida.

Jordi començà a sentir el pes de la primera responsabilitat que farcia la seva vida a l'hora mateixa de donar-la per acabada.

Sentia, francament, que aquella carta tantes vegades escrita i tantes vegades estripada per tants herois i tants covards indecisos, no era tan senzilla d'escriure com la gent creu. Fins i tot trobava a mancar un bon formulari de cartes d'aquesta menal

Hauria estat més senzill per ell trobar-ho fet això tan insignificant.

Jordi féu un borrador que deia:

«Señor juez de guardia: Muy señor mío:»

En arribar ací Jordi comprengué per què ningú no havia estat mai prou insensat per a fer un formulari de cartes de suïcida.

Això mateix que ell havia escrit era tan idiota i tan tòpic, que es decidí a estripar el primer borrador i en començà un altre.

«Barcelona, 17 de gener del 1938.

Senyor jutge de guàrdia: Estimat amic:»

Discorrent sobre la dualitat dels termes formularis, Jordi sentí l'estranya sensació que la seva idea vital de matar-se se li tornava com una mena de tramvia que no corria, però perquè cada dos per tres, com si fos una palpitació grotesca de cor de tramvia, se li sortia el trollei del fil.

Per altra banda, el segon borrador era tan idiota com el primer.

Sense saber com, ell havia començat per posar la data de la carta amb dos dies de retard.

Què volia dir això?

Es que el seu subconscient reculava davant la idea del suïcidi?

No, no i no!

Però, per altra banda, ell deia al jutge «Estimat amic», i no el coneixia de res. Era quelcom com si comencés a l'hora de morir a estimar la vida fins en els petits detalls més ignorats.

Jordi ja no tingué esma ni d'estripar aquesta segona carta, i no cal dir que ni d'acabar-la.

Sense proposar-s'ho, les cames el portaren al cafè.

Encara no hi havia ningú a la tertúlia.

Aquesta terrible coincidència que fos ell sense voler el primer que arribava al cafè cada dia li omplia la vida de buits i de desesperació.

Un dia tenia un cigar i se'l va fumar abans que vingués el primer contertuli.

A més, el cafè sol, prenent-lo tot sol, li agafava un terrible regust de la cullera... i els miralls, tan deserts, s'entestaven a reflectir-lo tots a una com si fos una troballa.

Aquell dia hagué d'estar-se mitja hora llegint un diari.

Ell, empès ja per una consciència estranya que li neixia entre nou i deu de professional del fatalisme com a presumpte suïcida, anà a parar a la crònica de sucessos.

Tres suïcidis portava aquell dia el diari i Jordi els hagué d'estudiar vulguis o no d'una manera objectiva i inversemblant, com si cada una de les tres notícies fos ja la que havia de donar compte del seu propi suïcidi, que encara ningú no sabia.

Quan algun desvagat pasava pel davant d'ell, Jordi pensava: «Si jo ja fos mort, ara aquest s'aturaria, i en canvi, ara passa de llarg sense imaginar-se que jo ja sé quan he de morir, quan he de matar-me».

Tots els tres suïcidis que registrava el diari eren massa vulgars, però especialment un d'ells féu esgarrifar Jordi Bressols, per la seva brutal fredor indigent.

Deia així:

«Ahir fou trobat el cadàver d'un home d'uns 37 anys, que no pogué ésser identificat per haver estat destroçat pel tren al viaducte X., on s'havia llançat amb la intenció de suïcidar-se.

En les robes del difunt no fou trobat cap document.

Solament en una butxaca del pantalon se li trobaren quinze cèntims, un val de tramvia i un botó d'armilla, que no devia d'ésser d'ell, puix que a l'armilla que portava posada no en mancava ni un.»

A Jordi Bressols aquestes grotesques incidències que llegia li portaren al cap una idea que sempre havia rebutjat i que ara acceptava de bell antuvi.

Demanaria vint duros al primer amic que arribés al cafè.

Mai no ho hauria fet per viure, però a l'hora de matar-se l'horroritzava la terrible idea que li trobessin només a les butxaques «quinze cèntims, un val del tramvia i un botó».

No, no! Ell moriria per no viure pobre, però de cap manera es resignava a quedar pobre per sempre més, petrificat en braços de la mort.

Què dirien els sobrevivents?

Aquesta petita cosa que després

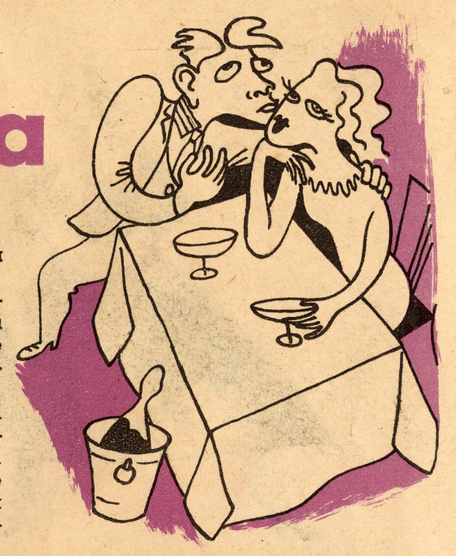

de morir ell tot el món quedés igual, tampoc no l'acabava de comprendre.

El cas és que Jordi Bressols demanà els vint duros amb tanta decisió i coratge i amb tanta naturalitat al primer amic que arribà al cafè, que l'amic li digué allò tan bo que es diu quan hom deixa diners a algú que creu que no els necessita...

—Té. Ens vols més?

I en comptes de vint, n'hi deixà cent...

Jordí anà a casa després d'haver fet un altre ressopó amb aquella rossa que abans ni se'l mirava...

Trobà aquell segon borrador i l'estripà, rient com si no estigués sol.

Es ficà al llit i el trobà fred... fred!

★

No cal dir que Jordi Bressols encara és viu. L'endemà d'aquella nit famosa es comprà un vestit nou i uns llibres.

Féu unes oposicions i les guanyà.

Tornà els cent duros i encara comprà unes flors a aquella rossa.

Ara és Jutge, i quan està de guàrdia posa especial cura en llegir les cartes que els suïcides de cada dia escriuen dient:

«Senyor jutge de guàrdia... etc.»

Ell comprèn ara que aquests textos agafen serietat i discreció de la mateixa fredor de les despulles dels desventurats que els han escrit...

Però al jutge Jordi Bressols... l'hauria vexat massa que després de morf li haguessin trobat a la butxaca quinze cèntims, un val i un botó...

Per això és «ex suïcida».

PERE GALLARI